

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 26 listopada 1937 r.
sygn. akt II C 1171/37**

- 1) Właściwym duchownym, przed którym należy złożyć uroczyste oświadczenie zezwolenia, może być duszpasterz przy jednym z kościołów w miejscowości, gdzie oblubieńcy stale zamieszkiwali.**
- 2) Niedopuszczalnym jest w postępowaniu kasacyjnym zwalczanie mocy dowodowej wykorzystanych przez sądy niższych instancji dokumentów i świadków.**
- 3) Pominięcie przeprowadzenia dowodu nie uzasadnia kasacji, jeżeli wyniki przeprowadzonych wcześniej dowodów nie pozostawiają żadnej uzasadnionej wątpliwości co do słuszności ustaleń sądów niższej instancji.**

Sąd Najwyższy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sądu Najwyższego M. Grabowski

sędziowie Sądu Najwyższego dr. J. Łopuszański

St. Staszewski

przy udziale protokolanta aplikanta H. Czerniakowa

na posiedzeniu jawnym dnia 26 listopada 1937 r.

w sprawie Ireny Marii z Wolnickich Plaskurowej, powódki

przeciwko Marianowi Franciszkowi Mieczysławowi trojga imion Plaskurze, pozwanemu,

o uznanie małżeństwa za nieważne

po rozpoznaniu skargi kasacyjnej obrońcy wężła małżeńskiego adwokata dr. Stanisława Krygowskiego na wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 lutego 1937 r., sygn. akt II CA 70/37

- 1) skargę kasacyjną oddala,
- 2) zasądza na rzecz wymienionego obrońcy wężła małżeńskiego od powódki i pozwanego solidarnie koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 50 zł.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy z urzędu unieważnił małżeństwo zawarte między stronami sporującymi dnia 5 stycznia 1924 r. w kościele rzymskokatolickim św. Mikołaja

w Krakowie dla braku wymogu z § 75 k.c.¹, tj. uroczystego oświadczenia zezwolenia przed właściwym dla jednego z oblubieńców duchownym.

Takim bowiem duchownym mógł być tylko duszpasterz przy jednym z kościołów w Katowicach, gdzie strony sporujące stale zamieszkiwały.

Wyrok ten Sąd Apelacyjny zatwierdził.

Obrońca węzła małżeńskiego zaskarżył ten ostatni wyrok z obu przyczyn kasacyjnych w art. 426 k.p.c.² wymienionych.

Żadna z nich nie jest uzasadniona.

Przyczyn z punktu pierwszego powyższego artykułu uzasadnia obrońca węzła małżeńskiego tym, że postępowanie z urzędu w kierunku wymogu § 75 k.c. nie powinno było mieć miejsca, skoro powódka oparła pozew na braku przepisanych zapowiedzi (§ 72 k.c.).

Zarzut ten był podniesiony w skardze apelacyjnej i został już odparty przez Sąd Apelacyjny zgodnie z przepisem § 94 k.c.

O ile chodzi o przyczynę kasacyjną z art. 426 pkt 2 k.p.c. zwalcza obrońca węzła małżeńskiego pod postacią tej przyczyny w niedopuszczalny sposób moc dowodową zużytkowanych przez sądy niższych instancji dokumentów i świadków (art. 250 k.p.c.).

Zarzut zaś pominięcia przez Sąd Apelacyjny ofiarowanych w postępowaniu apelacyjnym dowodów jest nieuzasadniony.

Sąd Apelacyjny wprowadzie nie zużytkował przeprowadzonego na wniosek powódki dowodu ze świadka Lenczarowej, jednak zeznania tego świadka mogłyby raczej umocnić ustalenia przez obrońcę węzła małżeńskiego kwestionowane, gdyż świadek ten zeznał i to na podstawie własnego przeświadczenia, że miejscem stałego zamieszkania obu stron w okresie ślubu, jak i przed ślubem, były Katowice (k. 175v).

Zaniechanie zaś badania domowników w Krakowie i zasięgnięcie wyjaśnienia w urzędach policyjnych w Krakowie i Katowicach, było również usprawiedliwione w art. 231 § 2 k.p.c.

Również ze stanowiska § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 9 grudnia 1897 r.³ pominięcie tego badania nie uzasadnia przyczyny kasacyjnej z art. 426 pkt 2 k.p.c., gdyż wyniki przeprowadzonych dowodów nie pozostawiają żadnej uzasadnionej wątpliwości co do słuszności ustaleń sądów niższej instancji.

W braku usprawiedliwionych podstaw kasacyjnych należało po myśli art. 436 k.p.c. skargę kasacyjną oddalić.

¹ Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesamten deutschen Erbländer der Oesterreichischen Monarchie, Justizgesetzsammlung 1811 nr 946. Oficjalny tekst polski: *Powszechna księga ustaw cywilnych dla wszystkich krajów dziedzicznych niemieckich Monarchii Austriackiej*, Wiedeń 1811, cz. I-III.

² Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (Procedura cywilna), Dz.U.P. 1895 poz. 113.

³ Austriackie rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia z dnia 7 grudnia 1897 r., dotyczące się postępowania w sprawach spornych małżeńskich, Dz.U.P. 1897 nr 283.

Orzeczenie o kosztach obrońcy wężła małżeńskiego polega na § 1 ustawy z 2 lutego 1909 r.⁴

[Przytoczone przepisy: § 72, § 75, § 94 k.c. z 1811 r., art. 250, art. 426 k.p.c., § 10 austriackiego rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 7 grudnia 1897 r., tyczącego się postępowania w sprawach spornych małżeńskich, Dz.U.P. 1897 nr 283, § 1 austriackiej ustawy z dnia 2 lutego 1909 r. dotyczącej zwrotu kosztów w razie ustanowienia obrońcy wężła małżeńskiego i odpowiedzialności zastępców stron za należytości, Dz.U.P. 1909 nr 24]

⁴ Austriacka ustawa z dnia 2 lutego 1909 r. dotycząca zwrotu kosztów w razie ustanowienia obrońcy wężła małżeńskiego i odpowiedzialności zastępców stron za należytości, Dz.U.P. 1909 nr 24.